

ser, som den pågældende har forpligtet sig til at udrede. Fradragsretten for de ensidigt påtagne ydelser kan dog ikke overstige 12.000 kr. pr. indkomstår.«

Dette ændringsforslag vil indebære, at fradragsretten begrænses til 12.000 kr. uden hensyn til, om modtageren er skattepligtig her i landet. Derimod fremgår det ikke klart af forslaget tekst eller mindretallets bemærkninger, om der herudover tilsigtes nogen ændring med hensyn til afgrænsningen af, hvilke ydelser der overhovedet kan blive tale om fradrag for, jfr. herved, at eksemplifikationen i den gældende lovs § 14, stk. 2, ikke er gentaget i mindretallets ændringsforslag.

I det følgende lægger justitsministeriet til grund, at mindretallets ændringsforslag alene tilsigter en ligestilling med hensyn til fradrag for ydelser, der ydes til personer m. v., der er skattepligtige, henholdsvis ikke skattepligtige her i landet.

3. Ifølge grundlovens § 41, stk. 2, kan et lovforslag ikke endeligt vedtages, forinden det 3 gange har været behandlet i folketinget. Det er såvel i folketingets praksis som i den statsretlige litteratur antaget, at denne bestemmelse sætter en grænse for, i hvilket omfang der kan ske ændringer i et lovforslag i løbet af folketingsbehandlingen.

Om spørgsmålet udtaler således *Alf Ross*: Dansk Statsforfatningsret I (3. udg. 1980 ved Ole Espersen) side 321 f.:

»Den nævnte grundlovsbestemmelse må forudsætte, at det er det *samme* forslag, der har været genstand for tre behandlinger. Herved opstår spørgsmål om, hvor vidtgående ændringsforslag der kan stilles uden at sprænge forslagets *identitet*.

Bortset fra klare men usandsynlige ydertilfælde – f. eks. at der ikke til et forslag til motorlov kan stilles ændringsforslag der vedrører ægteskab og skilsmisse – er det svært at sige noget præcist herom. Spørgsmålet kan især tænkes at opstå, dersom lovforslaget selv angår ændringer i og tilføjelser til en omfattende lov, f. eks. retsplejeloven. Hvis der ikke er tale om en total revision, men f. eks. om en ændring af reglerne om sø- og handelsretten i København, kan det ikke være berettiget som ændringsforslag hertil at komme ind på alle andre emner, der omhandles i retsplejeloven. En vis umiddelbar saglig forbindelse må kræves.

Spørgsmålet er ikke uden praktisk betydning. Ved vurderingen af om identiteten er gået tabt, må der lægges vægt på den reelle forskel mellem det oprindeligt fremsatte lovforslag og de senere ændringer. At ændringsforslagene f. eks. medtager ændringer i det oprindelige forslags titel eller består i en total omskrivning af det oprindelige forslag med indføjelser af de ønskede ændringer, er ikke i sig selv afgørende.

Ved vurderingen bør der, når der er tale om ændringsforslag til fremsatte ændringsforslag til en bestemt lov, ske en vurdering af den ønskede ændrings forhold til det først fremsatte ændringsforslag og ikke til loven som helhed.

Der kan i øvrigt om praksis henvises til en omfattende gennemgang, foranlediget af uenighed i tinget om identitetsproblemerne, i beretning fra udvalget for forretningsordenen af 14. juni 1974 (Folketingstidende 1973–74, 2. samling, B sp. 1002) hvor der gives eksempler på både accepterede og ikke-accepterede ændringsforslag. Problemet kan næppe tænkes bragt for domstolene, og skulle dette ske, ville disse formentlig afvise sagen under henvisning til, at grundlovens § 41 (2) må betragtes som en intern ordensforskrift som det må tilkomme folketingets formand eller tinget at påse (FF §§ 4 og 23).«

I Juridisk Grundbog I (3. udg. 1975) side 100 er der om spørgsmålet bl. a. anført:

»I tilfælde, hvor der er fremsat lovforslag om én eller flere ændringer i en bestående lov, synes der undertiden at kunne spores en opfattelse af, at der er adgang til under behandlingen i folketinget at fremsætte forslag til alle mulige andre ændringer i den pågældende lov. Denne opfattelse er naturligvis urigtig. De ændringsforslag, der fremsættes under behandlingen, må vurderes i forhold til det oprindeligt fremsatte »forslag til lov om ændringer i X-loven« – og ikke i forhold til »X-loven«.«

Der kan i øvrigt henvises til de de anførte steder refererede tilfælde, hvor spørgsmålet om adgangen til ændringer under folketingsproceduren har foreligget i praksis, jfr. herved også Beretning fra udvalget for forretningsordenen afgivet den 14. juni 1974 med bilag 1 (F.T. 1973–74, 2. samling, till. B, sp. 1001 ff.), der indeholder en udførlig gennem-